

گفت‌وگو با حسین رضازاده درباره اتهام دوپینگ در المپیک لندن

پاک‌ترین تیم تاریخ را داشتیم

روزنامه فرهنگی، اجتماعی صبح ایران

۴

یکشنبه ۲۴ مرداد ۱۴۰۰ | ۶ محرم ۱۴۴۳ | ۲۰ صفحه | سال بیست‌ودوم - شماره ۶۰۱ | استان تهران و البرز ۲۰۰۰ تومان - دیگر استان‌ها ۲۰۰۰ تومان | Sunday - August 15, 2021

اجرای درست محدودیت‌ها در کنار همکاری مردم می‌تواند شرایط وخیم پیک پنجم کرونا را بهبود بخشد

۶ روز سرنوشت‌ساز برای مهار کرونا

روایت محمدحسین جعفریان از آنچه این روزها در همسایه شرقی ایران در حال رخ دادن است
در افغانستان چه می‌گذرد؟
چرا سفارت آمریکا در کابل قصد دارد به سرعت استناد خود را از بین ببرد؟ آیا یک کودتا در راه است؟

ویژه‌ها

کارشناسان از ضرورت تعامل دولت و مجلس درباره رای اعتماد به وزرا می‌گویند

تشکیل فوری دولت مهم‌ترین مساله است

در سخت‌ترین روزهای پیک پنجم کرونا، جلسات کمیسیون‌های تخصصی برای بررسی برنامه وزرای سیدابراهیم رئیسی در جریان است و بالاخره روز گذشته هم فهرست کابینه پیشنهادی رسماً در مجلس اعلام وصول شد، البته رئیس‌جمهور همراه با نامه معرفی وزرا، برنامه کلی دولت را هم ضمیمه کرد و به خانه ملت فرستاد. از آنجا که به دلیل تاکیدات رهبر انقلاب برای تسریع در آغاز به کار دولت، سیدابراهیم رئیسی یک هفته زودتر فهرست وزرا خود را به مجلس فرستاد...

گزارشی از چالش‌ها و راهکارهای بخش کشاورزی در دولت سیزدهم

تحول به کشاورزی ایران می‌رسد؟

زیر آسمان کابل

روایتی از آنچه این روزها در همسایه شرقی ایران در حال رخ دادن است

در افغانستان چه می‌گذرد؟

هم در دوره اول و هم در دوره دوم به صورت آشکاری با تقلب پیروز شد. آقای دکتر عیبا... عیبا... هم این نتایج را نپذیرفت و به صورت جداگانه، مراسم تحلیف برای خودش برگزار کرد. پس از این فعل و انفعالات، اشرف غنی مجبور شد دکتر عیبا... عیبا... را در کابینه شریک کند و همین مسأله باعث شد دوگانگی به داخل کابینه هم راه یابد. اشرف غنی در این مدت تمام تمرکز خود را روی حذف اپوزیسیونی گذاشته بود که در جناح رقیب سیاسی، فعال بودند و عملاً توجهی به طالبان نداشت. حتی در مقطعی که داعش در حال لشکرکشی به بدخشان بود، دولت افغانستان به آنها هم کاری نداشت و تمام تمرکز اشرف غنی این بود که عیبا... در قصر سپیدار چه می‌کند.

از دست رفتن پایگاه اجتماعی مبارزان قذیمی: مشکل بعدی این است نیروهایی که زمانی با روسیه می‌جنگیدند دیگر در افغانستان محبوب نیستند. بچه‌های آنها در فرانسه و آمریکا و دبی در حال خوشگذرانی هستند و همگی صاحب املاک و کارخانه‌های متعدّدند و منازل برخی از آنها در همین افغانستان بحران‌زده همچون قصر می‌ماند. این افراد دیگر انگیزه‌ای برای جنگیدن با طالبان ندارند و مردم هم پشت‌سر چنین افرادی جمع نمی‌شوند.

بنابراین یکی دیگر از پشه‌های موفقیت‌های طالبان این است که خیلی از مبارزان قدیمی، پایگاه خود را در جامعه از دست داده‌اند و خودشان هم انگیزه‌ای ندارند. همین مسائل باعث شد اسماعیل‌خان به این سادگی تسلیم طالبان شود، زیرا اگر او همان اسماعیل‌خان سابق بود، مردم پشت سر او می‌ایستادند و می‌توانست جلوی طالبان را بگیرد اما وقتی خانه اسماعیل‌برخی از هرات، باشکوه‌ترین ممارت در این منطقه است، مردم او را قبول ندارند که از او حمایت کنند.

دوگانگی در حکومت هم در اینجا مزید بر علت شد و حتی با وجود این‌که اسماعیل‌خان به لحاظ کارنامه‌ای، قابلیت مقابله با طالبان را داشت و در گذشته نیز مناصبی داشت اما اشرف غنی تا آخرین لحظه حتی حاضر نشد او را استاندار کند که بتواند نیروهای دولتی در هرات را مدیریت کند. بنابراین از یک سو مردم به افرادی چون اسماعیل‌خان اعتماد نکردند و از سوی دیگر دولت نیز نسبت به آنها اعتمادی نداشت و همه اینها بیانگر جنگ داخلی است که در جبهه ضدطالبان در افغانستان وجود دارد.

معاملات پشت پرده: دلیل بعدی، معاملاتی است که در پشت پرده جریان دارد. طالبان در کمتر از ۳۰ ساعت، ۹ استان را تصرف کرد که مساحتی در حدود کشور بلژیک است. هرات و قندهار در حدود دو میلیون نفر جمعیت دارند و امکان ندارد طالبان بدون توجّهانه و نیروی هوایی با چنین سرعتی بتوانند پیشروی کنند. اگر کسی بخواهد از راه زمینی از هرات به قندهار برود، دو روز طول می‌کشد چطور ممکن است صبح هرات سقوط کند و بعد از ظهر قندهار، وسیله نقلیه طالبان، موتور سیکلت و توپواست و خیلی ساده می‌توان موانعی ایجاد کرد که حداقل، حرکت آنها کمی کند شود اما هیچ اقدامی نمی‌شود. ارتش هیتلر هم با چنین سرعتی پیشروی نمی‌کرد و پیروزی‌های طالبان جز از طریق معامله از هیچ راه دیگری توجیه‌پذیر نیست. تصاویری که از خوش و بش داوود لغمانی، استاندار غزنی پس از سقوط این استان با طالبان منتشر شد، نمونه کوچکی از این معاملات پشت پرده است. در فراره هم اتفاق مشابهی افتاد. عبدالستار حسینی، نماینده فراره در یک مصاحبه تلفنی اعلام کرد در زمان حمله طالبان در

دوشب پیش، محمدحسین جعفریان، کارشناس ارشد مسائل افغانستان در گفت‌وگوی زنده با برنامه اینترنتی «جدال» تصویری واقعی از آنچه این روزها در افغانستان می‌گذرد، ارائه کرد؛ تصویری که بخش‌های مهم آن را این‌جا به شکل مکتوب می‌خوانید.

محمدحسین جعفریان

کارشناس ارشد مسائل افغانستان

از چند ماه قبل که آمریکایی‌ها مذاکرات خود را با طالبان شروع کردند و عملاً آنها را به رسمیت شناختند و تعهدنامه‌ای بین آنها امضا شد، مشخص بود نگرش واشنگتن به طالبان در حال تغییر است. موضع‌گیری‌های زلمای خلیل‌زاد به نحو آشکاری تغییر یافت و طالبان را عملاً به عنوان یک دولت شناسایی کرد. در بندی از پیمان‌نامه‌ای که میان آمریکا و طالبان امضا شد، آمده است طالبان نباید به مخالفان آمریکا ویزا بدهد. یعنی عملاً از یک سال قبل، طالبان از سوی آمریکا به عنوان یک دولت شناسایی شده بود و از همان زمان مشخص بود برنامه‌ریزی‌های جدیدی در حال تدوین است. از سال ۲۰۰۱، طالبان به یک خواب زمستانی فرو رفت و حتی چند بار اعلام کرد در ازای اخذ مجوز زندگی در افغانستان، حاضر است جنگ را تمام کند اما آمریکایی‌ها نمی‌پذیرفتند. اینها نشان می‌دهد آمریکا این کارت را نگه داشته بود تا در زمان مناسب از آن استفاده کند. بنابراین در یک سال گذشته، با مرور تحولات افغانستان قابل پیش‌بینی بود طالبان به چنین پیروزی‌هایی دست یابد اما واقعیت نیست که قبل از تحولات سال اخیر، کمتر کسی چنین شرایطی را در افغانستان پیش‌بینی می‌کرد.

ریشه‌یابی پیروزی‌های طالبان

پایگاه اجتماعی طالبان: این یک واقعیت است که طالبان بخشی از مردم افغانستان هستند. بنابراین برخی مسائل از جمله این‌که طالبان یک گروه تروریستی است یا این‌که آمریکا و پاکستان از این گروه حمایت کرده‌اند، دلیلی بر چشم‌پوشی بر این واقعیت نیست که طالبان بخشی از مردم افغانستان هستند. البته بخشی از پشتون‌هایی که عضو طالبان هستند از پاکستان آمده‌اند. از سوی دیگر این نکته را باید در نظر داشت که همه پشتون‌ها، عضو طالبان نیستند و نباید این گروه را به تمام پشتون‌ها تعمیم داد. بنابراین نباید به تحولات افغانستان نگاه سیاه و سفید داشت. می‌توان گفت رقمی در حدود ۱۵ تا ۲۵ درصد مردم افغانستان، گرایش به اندیشه‌های طالبانی دارند که بخش اعظم آنها در منطقه پشتون‌نشین و بخش اندکی بین ازبک‌ها، تاجیک‌ها، قزلباش‌ها و... هستند. بنابراین بخشی از موفقیت طالبان ناشی از پایگاهی است که در جامعه افغانستان است.

دوگانگی در حکومت افغانستان: بخشی از این موفقیت ناشی از عملکرد حکومت در افغانستان است. حکومت افغانستان از ابتدا، دو شقه بود و دوگانگی در ذات حکومتی که تعریف شده بود، وجود داشت. بخشی از آن، حکومتی بود که توسط آمریکایی‌ها با عنوان جمهوریت در افغانستان ساماندهی شد و اولین کسی که در این قالب روی کار آمد، حامد کرزای بود. البته قرار بود بعد از کنفرانس بن، فردی به نام عبدالحق به افغانستان بیاید و رئیس‌جمهور شود و با همه مبادی مرزی نیز هماهنگی شده بود اما در یکی از مبادی که هماهنگی صورت نگرفته بود، عبدالحق کشته شد و دست آمریکایی‌ها خالی ماند. به همین دلیل به صورت شتابزده سراغ حامد کرزای رفتند که در آمریکا رستوران‌دار بود و سابقه اندکی در امور سیاسی داشت. حامد کرزای پس از رسیدن به ریاست‌جمهوری ۵ سال حاکم بود و در این دوران افرادی که علیه روس‌ها جهاد کرده بودند، مدعی بودند. از جمله اینها می‌توان به ژنرال فهیم‌خان، اسماعیل‌خان، خانواده مسعود و... اشاره کرد. اینها از همان ابتدا با دولتی که توسط آمریکا روی کار آمده بود، زاویه داشتند. در زمان اشرف غنی، این زاویه ادامه داشت و بیشتر هم شد به‌ویژه این‌که آقای غنی

در «کلیک» بخوانید:

پیش‌بینی امروز از شهرهای آینده

www.jamejamdaily.ir

نوحه‌ها و اشعار قدیمی چگونه متولد شده و از کجا آمده‌اند؟

روایت اشک

گفت‌وگو با عکاسی که ۳۰ سال است از آیین‌های عاشورایی ایران عکس می‌گیرد

ایران در عاشورا

گفت‌وگو با زهرا بهرامی، بازیگر فیلم «پاران» درباره عزاداری افغانستانی‌ها

علم‌گردانی به احترام حضرت عباس

از آنجا که اگر هویت خود را اعلام کنند تمام دنیا علیه آنها موضع می‌گیرد، فعلاً پرچم طالبان را به دست گرفته‌اند. اشتباه طالبان این است که تکلیف خود را با آنها روشن نمی‌کند.

پیش‌بینی آینده تحولات

مردم افغانستان نه دشمن طالبان هستند و نه رفیق طالبان. آنها می‌خواهند زندگی کنند و هرکسی امنیت بیاورد یا او همراهی می‌کنند. الان در هرات مراسم تمام حسینیه‌های شیعیان برقرار بوده و طالبان امنیت آنجا را به عهده گرفته است. البته طبیعتاً مشکلاتی نظیر اجباری بودن ریش یا مقررات سختگیرانه برای زنان وجود خواهد داشت اما امنیتی که الان طالبان برای شیعیان مناطق هرات و قندهار تأمین کرده است اشرف غنی، قادر به تأمین آن نبود و جنگ غنی و عیبا... وحشتناک‌تر از اقدامات طالبان است. کسانی که خارج از افغانستان هستند اصلاً درکی از این مسائل ندارند ولی باید همه این مسائل را کنار هم دید. این واقعیتی است که طالبان را نباید یکدست در نظر گرفت و اگر به این نکته مهم توجه کنیم بسیاری از معماهای فعلی افغانستان حل می‌شود. در حال حاضر بخشی از طالبان با آمریکا همراه است و بخشی با چین و روسیه یا کشورهای دیگر. این‌که کدام‌یک از این بخش‌ها در آینده مدیریت گروه طالبان را در دست بگیرد، تعیین‌کننده آینده تحولات است. همان‌طور که آقای نبیل، رئیس سابق امنیت ملی افغانستان است ممکن است خیلی زود پرچم‌های سفید طالبان، تبدیل به پرچم‌های سیاه داعش شود. امید آمریکایی‌ها از به قدرت رساندن طالبان همین بود که طالبان به اهرمی علیه ایران، چین و روسیه تبدیل شود اما طالبان زرنگی کرد و به مذاکره روی آورد و به روسیه، چین و ایران تعهد داد مزاحمتی برای این کشورها ندارد. حال باید دید آیا آن جناح طالبان که می‌خواهند زندگی مسالمت‌آمیز داشته باشند موفق خواهند شد یا آن جناحی که نمایندگان داعش هستند میان طالبان غلبه پیدا خواهد کرد. زمان، زمان، معماها را حل خواهد کرد. بنابراین پیش‌بینی آینده در حال حاضر، کار دشواری است. ممکن است طالبان در آینده تبدیل به داعش شود و ممکن است یک حکومت آرام سلفی بی‌خطر، شبیه یکی از حکومت‌های شیخ‌نشین جنوب خلیج‌فارس تشکیل بدهد و با اقلیت‌ها نیز اجازه فعالیت نسبی بدهد و البته برخی کارهای افراطی نظیر آنچه در عربستان سعودی انجام می‌شود، اتفاق بیفتد.

آیا کابل و مزار هم سقوط می‌کنند؟

در مزار شریف، افرادی چون مارشال دوستم ادعای مقاومت کردند اما اینها هم شخصیت‌هایی مثل اسماعیل‌خان هستند و دولت به آنها سلاح و امکانات نمی‌دهد. بنابراین به نظر می‌رسد اگر جنگ ادامه پیدا کند، مزار هم سقوط خواهد کرد و کابل هم به احتمال بسیار زیاد سقوط می‌کند. در کابل هم به دلیل فسادی که از سوی حکومت وجود دارد، هیچ انگیزه‌ای برای مقاومت وجود ندارد و مردم از دست حکومت به تنگ آمده‌اند. بنابراین اگر طالبان به دروازه کابل برسد، این شهر سقوط می‌کند. مگر این‌که در قطر به توافقی برسند و جنگ، مسیر دیگری پیدا کند وگرنه کابل آماده سقوط است. اگر طالبان و به‌خصوص آن جناح میانه‌رو حاکم شود، از آنجا که نشان داده است افراطیت گذشته را ندارد، مردم افغانستان با آن همراهی خواهند کرد زیرا می‌خواهند زندگی کنند و امنیت برای آنها مهم است. در چنین شرایطی به نظر می‌رسد طالبان این بار پذیرش بیشتری در دنیا خواهد داشت و نسبت به دفعه قبل که قدرت را در دست داشت کشورهای بیشتری آنها را به رسمیت خواهند شناخت. البته همه اینها بستگی به این دارد که جناح میانه‌رویی طالبان، قدرت را به دست بگیرد و افراطی‌گری گذشته را نداشته باشند و تکلیف خود را با داعش روشن کنند.